

Bijlage 1 Lijst met afkortingen

BKVE	Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie
CPB	Centraal Planbureau
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GOAB	Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid
NT2	Nederlands als tweede taal
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
VE	Voorschoolse educatie
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
Wet IKK	Wet Innovatie en kwaliteit kinderopvang
Wet Oke	Wet Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie
WKO	Wet Kinderopvang
WPO	Wet Primair Onderwijs

Bijlage 2 Literatuurlijst

Onderzoekskader 2017 voor het toezicht op de voorschoolse educatie en het primair onderwijs	Onderwijsinspectie	
Kwaliteit in kleutergroepen en de relatie met ontwikkeling van kinderen. Resultaten uit het pre-COOL cohortonderzoek	Kohnstamm Instituut	2017
De doelgroep definitie in de nieuwe GOAB periode; een handreiking	Oberon	maart 2019
Metten van resultaatafspraken VVE	Oberon & CED-groep	juni 2019
Wat draagt bij aan kwaliteit en effectiviteit van VVE?	GOAB & Sardes	
Factsheet gemeentelijk ouderbeleid	GOAB & Sardes	
Inzet GOAB middelen 2019 – 2022	GOAB ondersteuningsteam & Oberon	februari 2020
Ongelijkheid van het jonge kind	CPB	december 2020

Bijlage 3 Voorbeeld kwaliteitskaart

Kwaliteit in kaart voor- en vroegschoolse educatie // doorgaande lijn peutergroep/kinderdagverblijf en basisschool X in Y

Gemaakte afspraken:

- Er wordt een warme overdracht gehouden bij kinderen met een vve-indicatie en bij zorgkinderen.
- Er wordt een warme overdracht gehouden bij alle VVE kinderen.
- Wenselijk om zorgkinderen in de toekomst in aanwezigheid van de IB-er over te dragen.
- Peuters die bijna naar de basisschool gaan, mogen een kijkje nemen in de klas.
- Wenselijk is dat peuters die aan iets meer toe zijn, enkele keren mogen meedraaien in de kleuterklas. Andersom mogen kleuters die het af en toe lastig vinden in de kleuterklas, enkele keren meedraaien in de peutergroep.
- Wenselijk is dat als de nieuwe jaarplanning wordt gemaakt door onderwijs en peutergroep, de andere partij daarbij betrokken is, zodat er gekeken kan worden welke thema's en activiteiten samen uitgevoerd kunnen worden.
- De pedagogisch medewerkers hebben de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de peutergroepen. Ze houden elkaar op de hoogte van belangrijke dingen, zoals opvallende zaken rondom de ontwikkeling van hun mentorkinderen, welke warme overdrachten gedaan zijn, etc.

Wat verstaan we onder een doorgaande lijn?

Bij doorgaande lijnen gaat het om een ononderbroken ontwikkelingsgang van kinderen door het onderwijs. Van voorschoolse educatie (in peutergroepen of kinderdagverblijven) naar vroegschoolse educatie (in groep 1 en 2).

Bij de doorgaande lijn onderscheiden we de volgende aspecten:

1 *De doorgaande lijn in het beleid*: samenwerking en afstemming tussen peutergroepen/ kinderdagverblijven en de school.

2 *De overdracht* van gegevens van de peutergroep of het kinderdagverblijf naar de school.

3 *De inhoudelijke doorgaande lijn*: doorlopende programma's, leerlijnen voor taal, rekenen, sociale ontwikkeling

Het in kaart brengen vindt plaats in een 4 puntschaal, namelijk:

1. Staat in de kinderschoenen
2. In ontwikkeling
3. Zichtbaar in ontwikkeling
4. Goed/ voorbeeld voor andere scholen

Doorgaande lijn in beleid						
Indicatoren		1	2	3	4	Toelichting en/of verwijzing naar documenten
1.	Er is een coördinator verantwoordelijk voor de doorgaande lijn van voor- naar vroegschoolse. De directie zorgt voor de randvoorwaarden.					
2.	Er is een duidelijke structuur van gezamenlijk overleg, activiteiten en scholing met de voorschoolse instellingen					
Doorgaande lijn in overdracht						
4.	Er zijn duidelijke doelen gesteld, wat moeten de kinderen kunnen bij binnenkomst van de basisschool, overgang naar groep 3 en daar tussenin?					
5.	Er wordt systematisch geobserveerd en geregistreerd, bij voorkeur met een doorlopend kind volgsysteem.					
6.	Gegevens van de voorschoolse instellingen worden digitaal/schriftelijk overgedragen. Daarnaast vindt een warme overdracht plaats. Zorgkinderen worden in aanwezigheid van de IB-er overgedragen. In elk geval wordt overgedragen: <ul style="list-style-type: none"> - het aantal maanden VVE dat een leerling heeft gevolgd; - het VVE-programma dat een leerling heeft gevolgd; - de observaties van de leerling met het oog op de voortgang in zijn ontwikkeling; - de sociaal-emotionele ontwikkeling van een leerling. - mogelijkheden voor ontwikkelingsstimulering in de thuissituatie (tijd, thuistaal, opleidingsniveau). 					
7.	Er is een zorgnetwerk waarin de basisschool, de voorschoolse instellingen en een aantal zorginstellingen participeert.					
Doorgaande lijn op inhoud						
8.	Er is sprake van één doorlopend programma met de voorschoolse instelling en/of duidelijke afspraken over de aanpak van taal, rekenen en sociaal emotionele					

	ontwikkeling.					
9.	De stadia van taalontwikkeling zijn duidelijk omschreven; er is sprake van één taallijn met de voorschoolse instellingen en de basisschool bouwt voort op de eerdere ontwikkeling van kinderen.					
10.	Het beginniveau van rekenen/wiskunde van de leerlingen die instromen vanuit de voorschoolse instellingen is bekend bij de basisschool (door overdracht); de basisschool sluit aan bij de interesses van kinderen en stimuleert kinderen om zelf te ontdekken.					
11.	Het is duidelijk waar de voorschoolse instellingen aan gewerkt hebben wat betreft de sociaal emotionele ontwikkeling; de basisschool bouwt voort aan vaardigheden omtrent “jezelf”, “jezelf en de ander” en “jezelf en de groep”.					
12.	Ouders worden actief betrokken zodat ze weten wat ze kunnen doen om de ontwikkeling van hun kind te stimuleren.					
VVE en kwaliteit						
13.	De beoogde opbrengsten van de vroeg school zijn gedefinieerd (het gaat daarbij niet alleen om einddoelen maar ook om tussendoelen);					
14.	De opbrengsten bij (doelgroep) kinderen worden geëvalueerd;					
15.	De kwaliteit van de geboden vroegschoolse educatie wordt geëvalueerd.					
16.	Er zijn resultaat afspraken gemaakt op individueel niveau en groepsniveau. (dit kan b.v. aan de hand van observaties van Kijk!)					

Aanvullende informatie:

- Peutergroep is geopend op de dagdelen: